

EL DOCUMENT DEL MES DE L'ARXIU COMUNAL D'ANDORRA LA VELLA

Febrer 2020. Núm. 33

L'Ossa d'Andorra la Vella

El Carnaval és una festivitat caracteritzada per la disbauxa prèvia a les privacions inherents a la Quaresma i que es materialitza a través de diferents manifestacions com el robatori de les olles, els emmascarats i la crema del Carnestoltes¹. Algunes d'elles, però, es van celebrar només durant un temps i van acabar desapareixent. És el cas de la representació de l'Ossa, una tradició ben viva en d'altres parròquies com Encamp i que també s'havia representat a Andorra la Vella. El Comú, després que l'Ossa hagués caigut en l'oblit, va voler recuperar-la a la dècada dels 80 del segle XX en un infructuós intent que va durar pocs anys.

Els dallaires al jardí que hi havia a la plaça príncep Benlloch. Any 1988. Arxiu Comunal

---

¹ Julián, E: *Hereus i Cabalers*. p.62

El Ball de l'Ossa, malgrat haver tingut un cert pes a Andorra la Vella, va desaparèixer fins que en una època recent –en concret, l'any 1983- es va recuperar a través del que aleshores s'anomenava Col·lectiu d'Activitats Culturals, Esportives i Turístiques.

La representació gira entorn a dos minyons que fan el rol de dallaires mandrosos contractats per l'amo i la senyora del terreny. A la farsa hi intervé la Fregona –en alguns guions anomenada Pepeta- que està representada per un noi vestit de dona. Aquesta simula ser la serventa dels amos del terreny i porta el menjar als dallaires².

Extracte del guió de l'Ossa. Any 1991. Arxiu Comunal d'Andorra la Vella

² Burgos, R.: *El Carnaval d'Encamp: el jove, amo i senyor*. Arxiu d'Etnografia d'Andorra

Entre els dallaires i la Fregona sorgirà una disputa -amb un diàleg ple de sarcasmes- que acabarà amb l'estovament per part dels dallaires a la Fregona. El diàleg esdevé una crítica política i social on també s'hi inclou una certa connotació sexual, ja que en una part de la representació se l'aixeca la roba a la Fregona i això provoca la riulla de la multitud.

Moment en el qual els dallaires li aixequen la faldilla a la Fregona. Any 1988.Arxiu Comunal

A dalt, el senyor i la senyora . A la dreta, la Pepeta.

L'escenografia es duia terme a la plaça Príncep Benlloch. En aquells anys hi havia unes zones enjardinades que permetien als actors poder simular l'acció de dallar mentre el públic assistia a la representació al voltant de la plaça i a la zona situada davant del Comú i de l'església. L'adaptació tenia aspectes originals com l'aparició de la Fregona en una Vespa.

Els caçadors disparant a l'ossa. Any 1987. Arxiu Comunal

El final de la representació arribava amb la irrupció de l'ossa per cruspir-se el menjar i els pànic dels figurants i l'aparició de dos caçadors per matar l'animal i endur-se'l.

La recuperació de la tradició va ser efímera. De fet, el 1991 va ser el darrer any que es va fer la representació del ball de l'Ossa a Andorra la Vella.

Actualment l'acte de més envergadura del Carnestoltes és la rua conjunta entre Andorra la Vella i Escaldes-Engordany.

D'uns anys ençà, gràcies a l'Esbart Dansaire, s'ha recuperat una altra tradició com és la representació del robatori de les olles

Envieu propostes, suggeriments o consultes a:

arxiu@comuandorra.ad

Dipòsit legal: AND. 583-2017

Comú d'Andorra la Vella